

Vlaams
Parlement

vergadering **C150**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën, Begroting en
Justitie

van 9 februari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de evaluatie van de slachtofferzorg – 1556 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorbereiding van het decreet Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen – 1638 (2020-2021)	5
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het optreden van Vlaanderen tegen ecocide – 1753 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de digitalisering van de Vlaamse bestuursrechtscolleges – 1785 (2020-2021)	12
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de implementatie van het decreet Jeugddelinquentie – 1706 (2020-2021)	14
VRAAG OM UITLEG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de eventuele verlenging van de termijn van domiciliëring voor de meeneembaarheid van de registratierechten – 1771 (2020-2021)	18

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de evaluatie van de slachtofferzorg – 1556 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Voorzitter, collega's, minister, ik heb inderdaad een vraag over alles wat met slachtofferhulp te maken heeft. We hebben in uw beleidsnota en in het kader van de begrotingsbesprekingen 2021 gemerkt dat u slachtoffers centraal wilt stellen in uw justitieel beleid. Dat is een heel goede zaak en onze fractie kan dit alleen maar toejuichen. Maar de bevoegdheden inzake slachtofferzorg zijn, zoals zovele andere bevoegdheden, opgesplitst tussen Vlaanderen en de federale overheid, en binnen Vlaanderen zijn de bevoegdheden nog eens onderverdeeld over verschillende diensten. Zo is slachtofferbejegening een federale bevoegdheid en valt ze onder de politiediensten, de afdeling Justitiehuisen van het Vlaamse Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin staat in voor het slachtofferonthaal en binnen de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW's) wordt slachtofferhulp geboden. Deze versnippering maakt doeltreffende slachtofferhulp niet vanzelfsprekend.

Om het beleid inzake slachtofferzorg te coördineren, werd in 1998 een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de Vlaamse en de Federale Regering. De minister kondigde aan dat ze samen met de betrokken bevoegde ministers, namelijk de Vlaamse minister van Welzijn en de federale ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken, werkt aan de evaluatie en hertekening van dat samenwerkingsakkoord. Ook gaat ze aan de slag met de input die zij, samen met de betrokken ministers, gevraagd heeft aan de verschillende arrondissementele raden voor slachtofferbeleid. Kan het nog ingewikkelder?

Minister, is deze evaluatie van het samenwerkingsakkoord al afgerond? Wat waren de bevindingen? Welke input hebt u ontvangen van uw bevoegde collega-ministers en de arrondissementele raden voor slachtofferbeleid?

Welke aanpassingen/bijstellingen aan het samenwerkingsakkoord van 1998 zult u bepleiten bij uw Vlaamse en federale collega-ministers?

In 1994 werd het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid opgericht, dat jarenlang aanbevelingen heeft gedaan ter verbetering van de positie van het slachtoffer in het strafrecht en in de gerechtelijke procedure, het slachtofferonthaal, de slachtofferhulp en de coördinatie en samenwerking tussen alle federale, gemeenschaps- en gewestelijke initiatieven. Dit orgaan heeft volgens experts goed gewerkt, maar is nu al een aantal jaar niet meer samengekomen. Zult u er vanuit Vlaanderen op aansturen dat het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid nieuw leven wordt ingeblazen en weer regelmatig zal samenkomen? Ik dank u.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Vandenhove, in 2009 heeft het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid, in samenwerking met de arrondissementele raden, het Vlaamse samenwerkingsakkoord al eens geëvalueerd. Dit resulteerde in een rapport met een reeks van aanbevelingen aan het beleid. Maar, zoals u weet, is daar destijds niets mee gedaan. Dit heeft geduurd tot een half jaar, een jaar geleden, toen ik, als huidige Vlaamse minister van Justitie het initiatief heb genomen om alle bevoegde collega-ministers aan te schrijven – eerst de vorige federale ministers, maar dan ook de nieuwe – om het samenwerkingsakkoord te herbekijken. Er

zijn destijds aanbevelingen gedaan, maar er is niets gebeurd met die aanbevelingen. Na overleg met het College van procureurs-generaal wordt een werkgroep opgestart met vertegenwoordigers van de verschillende betrokken sectoren – CAW, politie, justitiehuisen, parket enzovoort – die nu ook vervat zitten in de arrondissementale raden, om op basis van de bestaande evaluatie en de krijtlijnen die ik samen met de collega's momenteel aan het uittekenen ben, het samenwerkingsakkoord te hertekenen.

Ik ga daarbij uit van twee uitgangspunten. Het allerbelangrijkste is: waarom heb ik het initiatief genomen? Waarom heeft het zo lang geduurd vooraleer een minister het initiatief heeft genomen? Omdat we vanuit Vlaanderen vertrekken vanuit het slachtoffer. Ik heb dat vanaf dag één, bij mijn aanstelling, gezegd: er moet meer aandacht komen ten aanzien van de slachtoffers. Hoe gaan we om met slachtoffers? Hoe kunnen we hen beter begeleiden? Hoe kunnen we voorkomen dat er nieuwe slachtoffers vallen? Volgens ons moet, ten eerste, het samenwerkingsakkoord worden aangepast aan de huidige institutionele realiteit. Want intussen is er, zoals u weet, veel veranderd.

In 2014 was er de overheveling van de justitiehuisen. We moeten daar rekening mee houden. Daarnaast wil ik meer vertrekken vanuit het perspectief van het slachtoffer. Nu ervaren zij, zoals u terecht zegt, vaak de gevolgen van de opdeling van de taken tussen slachtofferhulp bij de Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW's), slachtofferonthaal bij de justitiehuisen en de politionele slachtofferbejegening. Dat zijn drie verschillende entiteiten die meer op elkaar moeten worden afgestemd. Niets is immers zo frustrerend als eerst het gesprek te moeten doen bij de politie, vervolgens bij de justitie-assistent en dan nog eens bij het CAW. Er is een betere afstemming nodig want dit is echt niet aangenaam voor een vaak getraumatiseerd slachtoffer. Dit moeten we zoveel mogelijk proberen te vermijden. We bekijken hoe we slachtofferzorg volledig vanuit de noden van slachtoffers kunnen heropbouwen.

Wat uw vraag over het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid betreft, ben ik ervan overtuigd dat er een orgaan moet zijn dat zich bezighoudt met de coördinatie en samenwerking van de verschillende instanties die werken rond slachtofferzorg. Alleen is de vraag of dat de vorm van het huidige forum moet aannemen, dat toch al meer dan tien jaar niet meer is samengekomen. Dat is volgens mij veelzeggend. Daarom onderzoek ik nu samen met de collega's hoe dit orgaan er dan wel het best uitziet om zo efficiënt mogelijk te werken zodat zijn werk maximaal ten goede komt aan de slachtoffers.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord. Ik heb een bijkomende vraag, namelijk over de timing van het op elkaar afstemmen van die beleidsentiteiten waarbij slachtoffers volgens u prioritair zijn maar nu vaak de gevolgen ondervinden van de opdeling van de bevoegdheden.

Wat is de timing van dat nieuwe samenwerkingsakkoord?

Wat is de timing van de hervorming van het Nationaal Forum voor Slachtofferbeleid?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik sluit me aan bij de heer Vandenhove. Voor ons is een dergelijke bevraging belangrijk als basis om tot een goed uitgewerkt slachtofferbeleid te komen. Wij hopen dan ook dat deze bevraging zo snel mogelijk wordt uitgevoerd om onze slachtoffers de hulp te kunnen bieden

die ze verdienen. Kunt u de huidige stand van zaken geven met betrekking tot deze bevraging en wanneer kunnen we de resultaten daarvan verwachten?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: De overheidsopdracht voor die bevraging loopt nog, als ik me niet vergis, tot eind deze maand. Ik weet niet of er beroepen en dergelijke zullen komen.

Wat de timing betreft, zou ik het samenwerkingsakkoord het liefst in een jaar à anderhalf jaar willen afronden. Daarin zit ook de oefening vervat wat we met dat forum zullen doen. Ik heb daarin natuurlijk heel veel partners, zoals ik daarnet al zei. Het hangt er dus ook van af hoe snel iedereen mee is in het verhaal. Ik denk dat men daar ook de switch maakt en de nadruk legt op het slachtoffer en op de manier waarop Justitie moet omgaan met het slachtoffer. Ik ben daar ook heel blij mee. Zoals ik eerder al zei, werken de nieuwe ministers mee. Ik hoop dus dat we het snel kunnen afronden.

Wij trekken dat, dus het zal niet aan ons liggen. We willen daar zo snel mogelijk voortgang mee maken, want het heeft lang genoeg geduurd. Elf jaar geleden lagen er al aanbevelingen op tafel, en het forum is al tien jaar niet meer samengekomen, het is dus echt wel tijd dat we aan die boom schudden en tot een goed beleid komen, dat is afgestemd op de verschillende niveaus. Soms is daar wat tijd voor nodig.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Minister, u spreekt over een tijdspanne van anderhalf jaar, waardoor de mogelijkheid bestaat om daar nog op terug te komen. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jo Brouns aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de voorbereiding van het decreet Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen – 1638 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik heb er in deze commissie al verschillende keren de aandacht op gevestigd om de positie van lokale besturen te versterken in de strijd tegen de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Ik heb daarover een conceptnota ingediend. We pleiten voor een dubbelstrategie, waarin de strafrechtelijke en bestuurlijke aanpak complementair zijn en elkaar aanvullen. Bij die bestuurlijke aanpak kunnen en moeten de lokale besturen een cruciale rol spelen.

Ik verwijs hierbij naar de recente alarmerende uitspraken in het programma Strafrechters, die werden overgenomen in het Belang van Limburg. Limburg wordt aangeduid als een draaischijf van drugscriminaliteit ... (*Het geluid valt weg.*) ... nu gaat het ook over drugslabo's. De rechters in kwestie geven aan dat ze er tot voor enkele jaren als het ware niet mee werden geconfronteerd en er nu om de paar maanden verschillende hebben. Om maar aan te geven hoe groot het probleem in onze contreien is. Trouwens, dat is niet alleen zo in onze contreien, Nederland heeft dat al vaker onderzocht. In 2014 werd 16 miljard euro vanuit dat milieu witgewassen.

In de conceptnota gaat het ook over de enorme hoeveelheid geld die in het circuit omgaat. De criminele milieus proberen in de legale bovenwereld geld legaal wit te wassen en zich zo in te bedden in zeer kwetsbare sectoren. Dat blijkt uit Nederlandse ondermijningsbeelden.

Dit legt een zware verantwoordelijkheid bij de lokale besturen en vereist een goed wettelijk en decretaal kader om daarmee aan de slag te gaan. De informatie-uitwisseling moet het uiteindelijke doel zijn van ... (*onverstaanbaar*) ... openbare besturen.

Ondanks het voorlopig ontbreken van een wettelijk en decretaal kader zitten de lokale besturen niet stil. Ze hebben verschillende initiatieven ontwikkeld in de strijd daartegen, zeker in de grensregio omdat ze daar frequenter worden geconfronteerd met de grensoverschrijdende georganiseerde misdaad. Dat heet het 'waterbedeffect': doordat de Nederlandse overheid veel zwaarder investeert in de strijd tegen de georganiseerde misdaad, duwt dat de criminelen als het ware de grens over.

Minister, we waarderen het dan ook dat u inspanningen levert om een beleid uit te stippelen rond de bestuurlijke aanpak van de georganiseerde misdaad. Zo hebt u in antwoord op mijn vraag om uitleg op 12 januari gesteld dat u in die week een visienota zou overmaken aan de werkgroep bestuurlijke handhaving met het oog op de verdere afwerking van het zogenaamde DIOB-decreet (Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen). U hebt ook samenwerkingsakkoorden in het vooruitzicht gesteld voor een vlotte uitwisseling van relevante informatie tussen de lokale besturen onderling, tussen de bestuurlijke en de gerechtelijke overheden en diensten, en tussen de relevante private actoren en de bestuurlijke overheden.

Het is ook heel belangrijk dat een kruispuntbank voor handhaving wordt opgericht. Dat zijn allemaal heel waardevolle initiatieven.

Minister, u hebt in uw beleidsnota ook aandacht voor het grensfenomeen. In Nederland zijn er tien Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's), de tegenhangers van de drie Arrondissementale Informatie- en Expertise Centra (ARIEC's) die we hier hebben. Om het Vlaams beleid te versterken, is het cruciaal dat we rekening houden met de grensoverschrijdende samenwerkingen tussen de verschillende instanties.

Welke actoren zijn betrokken bij de opmaak van de visienota betreffende de aanpak van de georganiseerde misdaad? Welke stakeholders zijn geraadpleegd? Wat zijn de belangrijkste bekommernissen van de werkgroep bestuurlijke handhaving ter bestrijding van georganiseerde misdaad en van de stakeholders die in de visienota zijn opgenomen? Wat is de stand van zaken in verband met de verschillende samenwerkingsprotocollen die moeten worden afgesloten, in het bijzonder met de federale inspectiediensten, om tot een optimale gegevensuitwisseling te komen? Hoe zult u de grensoverschrijdende samenwerking met Nederland ook juridisch vormgeven, rekening houdend met het feit dat Nederland een eigen specifiek wettelijk kader heeft waarin, bijvoorbeeld, de RIEC's een belangrijke ondersteunende rol hebben?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mijnheer Brouns, ik dank u voor uw betrokkenheid en uw input als burgemeester van een grensgemeente. Ik ben u daar zeer dankbaar voor.

Mijn administratie heeft de visienota voorbereid. De visienota is voorgelegd aan de werkgroep bestuurlijke handhaving ter bestrijding van georganiseerde misdaad. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van mijn kabinet, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), het ARIEC Limburg, het ARIEC

Antwerpen, de stad Antwerpen, het Euregionaal Informatie- en Expertise Centrum (EURIEC), het openbaar ministerie en professor Van Daele van de KU Leuven, die u allicht kent. Zij hebben hun opmerkingen over de visienota bezorgd. Die opmerkingen worden nu in een aangepast document en in een ontwerp van decreet verwerkt. Daarna zal de werkgroep nogmaals door de tekst gaan.

Ik denk dat de bekommernissen u bekend zijn. De insteek en de opmerkingen van de werkgroep zijn natuurlijk vooral op de eigen praktijkervaringen gebaseerd. De leden zoeken vooral oplossingen voor de juridische en praktische problemen die ze op het terrein ondervinden.

De Vlaamse en federale bevoegdheden zijn natuurlijk een zorgenkind. Aangezien dit vooral een federale bevoegdheid is, kunnen we vanuit Vlaanderen geen totaaloplossing voor grote delen van het beleid inzake de openbare veiligheid bieden. Wat de openbare orde en veiligheid betreft, is Vlaanderen veeleer beperkt bevoegd. Vlaanderen heeft veeleer ondersteunende bevoegdheden, zoals schorsingen, intrekkingen en weigeringen.

Met betrekking tot het beleid en de regelgeving met betrekking tot vergunningen, subsidies, concessies en dergelijke die onder de exclusieve Vlaamse bevoegdheden vallen, kan de federale overheid niet optreden en geen regeling voor de DIOB uitwerken. Enkel de Vlaamse overheid kan dat.

Wat de zuiver gemeentelijke vergunningsstelsels betreft, kan de Vlaamse overheid een regeling maken voor alle informatie die op het niveau van de Vlaamse overheid wordt verzameld. De Vlaamse overheid kan opleggen welke Vlaamse diensten informatie moeten delen, wie toegang tot deze informatie krijgt, wie deze informatie mag verwerken en dergelijke. Hierbij moet uiteraard rekening worden gehouden met de privacywetgeving en met de General Data Protection Regulation (GDPR).

De Vlaamse overheid kan met een decreet ook bepalen welke onderdelen van de Vlaamse overheid informatie van andere overheden mogen verwerken. De Vlaamse overheid kan echter niet door middel van een decreet bepalen dat ze toegang tot de federale politionele, gerechtelijke of fiscale informatie moet krijgen, dat andere overheden informatie moeten verstrekken of wat de modaliteiten voor het verstrekken van die informatie zijn. Dat kunnen alleen die andere overheden door middel van een wet of een decreet doen.

Het is dan ook duidelijk dat de hele problematiek betreffende de bestuurlijke handhaving van georganiseerde criminaliteit en de informatiedeling die daarvoor noodzakelijk is, niet op een bestuursniveau kan worden opgelost. Elk bestuursniveau zal binnen de eigen bevoegdheden een regeling moeten uitwerken.

Een integriteitsbeoordeling louter op basis van Vlaamse informatie zal dus zeer onvolledig zijn. Ook een integriteitsbeoordeling op basis van louter federale informatie zal de nodige hiaten vertonen. De algemene conclusie van de werkgroep is dan ook dat het systeem staat of valt met een goede informatiedeling tussen de verschillende niveaus en dat hiervoor de nodige samenwerkingsakkoorden en protocollen moeten worden afgesloten. Ik denk dat dat heel logisch is en dat dat de voornaamste conclusie is van de werkgroep. Er moeten goede protocollen en samenwerkingsakkoorden zijn zodat beide niveaus elkaar voldoende informeren.

Momenteel wordt onderzocht met welke diensten er allemaal informatie moet worden uitgewisseld. Er wordt bijvoorbeeld gedacht aan de geïntegreerde politie, het Centraal Strafregister, het European Criminal Records Information System (ECRIS), de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI), de Algemene Administratie van de Fiscaliteit, de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) en de Algemene Administratie van de Douane en Accijnzen van de FOD Financiën, de verschillende sociale inspectiediensten, de economische

inspectie, de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ), het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) en het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG), en misschien ook nog andere.

Die oefening zijn we aan het maken. Het is jammer dat die nooit in het verleden is gemaakt, maar ik denk dat we zo volledig mogelijk moeten zijn. Het is de bedoeling om de volgende maanden met al deze diensten de nodige gesprekken aan te knopen met het oog op het afsluiten van de nodige protocollen en/of de bevoegde overheden ertoe aan te zetten om de nodige regelgeving te ontwikkelen. Zoals u hoort, gaat het om heel veel diensten, waardoor dit een werk van lange adem wordt. Het zal de nodige tijd in beslag nemen. Ik denk wel dat we zo volledig en zo goed mogelijk, ook op juridisch vlak, moeten werken.

De grensoverschrijdende samenwerking met Nederland zal inderdaad via een verdrag geregeld moeten worden, met dien verstande dat Vlaanderen natuurlijk enkel voor de eigen bevoegdheden een verdrag kan afsluiten en dus niet bevoegd is voor het uitwisselen van gerechtelijke informatie. De informatie waarover Vlaanderen beschikt, situeert zich dan ook voornamelijk op het bestuurlijke niveau. Daarvoor staat mijn kabinet reeds in contact met het Nederlandse Bureau Bibob (bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur). Een grondige uitwisseling van informatie tussen dat Bureau Bibob en het DIOB-bureau kan pas als er een decretale regeling is.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik denk dat u dat heel goed geschetst hebt, minister. Als ik het zo lees, is de wettelijke context federaal én Vlaams. Dan is de eerste belangrijke vraag in welke mate we nu mee zijn met wat de federale collega's aan het ontwikkelen zijn. U weet ongetwijfeld dat er in juni 2020 een wetsvoorstel werd ingediend dat de meet niet gehaald heeft. Het bevatte nochtans allemaal goede intenties, eigenlijk dezelfde als die welke wij nu hier in de visienota in Vlaanderen hebben opgenomen.

U zegt terecht dat we om de bevoegdheidskwestie te respecteren met het Vlaamse en het federale luik rekening moeten houden om tot een optimale beoordeling van dossiers te komen. Ik geef het concrete voorbeeld dat een lokaal bestuur een kwaliteitsonderzoek in het kader van een bestuurshandeling, van een vergunning vraagt. Dan is het inderdaad wel zo dat men moet kunnen nagaan of die bestuurshandeling wordt gebruikt voor criminele doeleinden en wat de politionele strafrechtelijke info is. Ik stel me gewoon de vraag of we het best een federale DIOB maken, waar we de Vlaamse info aan vasthangen, of een Vlaamse DIOB. De twee naast elkaar lijkt me niet echt optimaal. Wat is uw visie daarop? Is daarover al overleg geweest? We zijn op het Vlaamse niveau natuurlijk heel hard aan het werken en we willen niet wachten op de federale collega's, gelet op het feit dat het voorstel daar in de vorige legislatuur gestrand is. Dat begrijp ik, maar intussen is dat in het federale regeerakkoord en in de beleidsbrieven opnieuw opgenomen, en heeft men daar de trein opnieuw op de rails gezet.

Dus, hoe zit het met de afstemming tussen een Vlaamse DIOB versus een federale DIOB?

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Zoals de heer Brouns terecht opmerkt, vormt het witwassen van drugsgelden een zeer ernstige bedreiging voor onze Vlaamse maatschappij, waartegen niet alleen het federale niveau maar ook de Vlaamse overheid absoluut moet optreden. In die optiek kijken we uit naar welke oplossingen het op stapel staande DIOB-decreet hiervoor aan de Vlaamse lokale besturen en de administratie zal aanreiken. We mogen niet uit het oog verliezen –

dat is een van de belangrijke aandachtspunten – dat in deze criminele circuits duizelingwekkende geldsommen omgaan en dat omkooppraktijken jammer genoeg niet ondenkbaar zijn.

Minister, worden er maatregelen en middelen in het DIOB-decreet of via een andere weg ter beschikking gesteld om de integriteit te monitoren van de Vlaamse bestuursorganen die gelast worden met de strijd tegen georganiseerde en ondermijnende misdaad om, waar nodig, snel en efficiënt te kunnen ingrijpen indien er op dit punt iets misloopt?

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, ik dank u voor het antwoord. Het is inderdaad duidelijk dat samenwerking op de verschillende niveaus van heel groot belang is. De diensten die nu al samenwerken met betrekking tot de criminele netwerken, moeten de nodige basis krijgen om op een gemakkelijke manier informatie met elkaar uit te wisselen, zodat het ook in de praktijk een verbetering is om efficiënt te werken.

Er is terecht gewezen op het feit dat er verschuivingen zijn door de aanpak in onze buurlanden. Nederland heeft al een bepaalde wetgeving om hier beter op in te spelen. Het verdrag tussen Nederland en Vlaanderen is wel degelijk van groot belang. Moet een dergelijk verdrag ook gesloten worden met Frankrijk of kijkt u enkel naar Nederland op dit moment?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: We hebben een bevraging bij onze eigen inspectiediensten gedaan om in te schatten hoe er samengewerkt wordt op de verschillende niveaus. Daaruit is gebleken dat er op basis van bepaalde dossiers wel al wordt samengewerkt, maar dat het niet structureel gebeurt. De informatie stroomt ook niet altijd door. Het gebeurt op basis van een bepaalde actie of een bepaald dossier, maar dus niet structureel. Dat is uit de bevraging naar voren gekomen.

We hebben contact gehad met de federale ministers Van Quickenborne en Verlinden. Die gesprekken lopen voort. We zullen klaar zijn met ons decreet. Dan is af te wachten, mijnheer Brouns, hoe we dat verder zullen aanpakken: interfederaal, ieder voor zich, via samenwerkingsakkoorden enzovoort. Dat moet nog goed worden doorgesproken met de federale collega's. Voor mij is het belangrijkste dat het werk op het terrein wordt vergemakkelijkt. Dat is voor mij essentieel als uitgangspunt. Aan de hand van dat uitgangspunt zullen we met de ministers bevoegd op het federale niveau bekijken wat het beste is.

Mevrouw Blancquaert, zodra alles klaar is, zal er gekeken moeten worden naar middelen. Dat is de logica zelve. Op dit moment zijn we nog bezig met de juridische tekst. Daarna komt daar een kostenplaatje bij.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, alles wat u hebt geantwoord, ligt in de lijn van onze visie.

Ik wil tot slot nog drie punten aanhalen.

Ik stel me inderdaad in de positie van de lokale besturen, die mee de strijd aangaan tegen de georganiseerde criminaliteit. Het moet voor hen eenduidig en eenvoudig zijn. Het is volgens mij niet logisch dat we daar dan een Vlaams en een federaal ... (*onverstaanbaar*) ... hebben, en ik denk dat we daar toch moeten kijken naar een zo efficiënt mogelijke structuur, om die integriteitsbeoordeling zo efficiënt mogelijk

te kunnen doen. De kruispuntbank is dan alvast een goed idee, waarbij je verschillende databanken kan koppelen. Dat is punt een: een zeer goede afstemming met de federale collega's om te komen tot de meest performante structuur, die tot doel heeft de lokale besturen daarin te ondersteunen.

Dat is mijn tweede punt: ik denk dat ondersteuning van de lokale besturen cruciaal is. Enerzijds via de ARIEC's, waar ik ervan uitga dat u daar ook pleitbezorger blijft om die verder uit te rollen naar het voorbeeld van Nederland: per provincie minimaal één. Waarom lokale besturen ondersteunen? Omdat zij ook voelsprietten moeten leren te ontwikkelen: bij welke bestuurshandelingen en wanneer zul je die moraliteitsvraagstukken mogen en kunnen stellen? Het kwam ook aan bod in uw antwoord, bij het voorstel van het interventieplatform, dat men de lokale besturen daarbij maximaal moet ondersteunen, dat men dan lokaal de reflex moet hebben om met dergelijk beleid bezig te zijn.

Ten derde, tot slot, lijkt me ook de koppeling met de Nederlandse data, en het wettelijke kader daarrond, cruciaal. Nederland neemt bestuurlijke maatregelen ten aanzien van personen en bedrijven die de grens oversteken met dezelfde malafide intenties. Het is cruciaal dat die data en info vanuit Nederland, maar ook alle andere omliggende landen – zoals collega De Vreese heeft aangehaald – gedeeld worden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het optreden van Vlaanderen tegen ecocide – 1753 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, vorige week werd Shell Nigeria veroordeeld omdat het al zestig jaar lang, elke dag olie lekt in Nigeria, zowel op het land als in de rivieren. Het wordt de grootste olieramp ter wereld genoemd. De oliegigant is veroordeeld tot het betalen van een schadevergoeding aan verschillende Nigeriaanse boeren, gelukkig, zou ik zeggen. Zou zo'n groot-schalige milieubeschadiging strafbaar zijn, dan zaten de bazen van Shell allang achter slot en grendel.

Het is een schoolvoorbeeld van wat we ecocide noemen, het doelbewust vernietigen van ecologische systemen, iets waar ik trouwens ook al eerder een vraag over gesteld heb. Mijn voorbeeld gaat nu over Nigeria, maar ook in Vlaanderen kunnen ecosystemen vernietigd worden, met desastreuze gevolgen voor mens en milieu. In het federale regeerakkoord werd de doelstelling opgenomen om te onderzoeken of ecocide kan worden bestraft, en kan worden opgenomen in het Strafwetboek. Inmiddels heeft de minister van Buitenlandse Zaken het thema ook al internationaal op de agenda geplaatst.

Zoals u weet, vindt onze fractie, zowel federaal als Vlaams, dit een zeer goede zaak, aangezien het ons beter in staat zal stellen om het milieu te beschermen. Wel maken we de bedenking dat daarmee een aantal overlappingsen veroorzaakt worden met milieumisdrijven, die nu op gewestelijk vlak aangepakt worden met administratieve boetes. Dat is onder andere waarover ik eerder al een vraag stelde.

In oktober vorig jaar heb ik u daar een aantal vragen over gesteld. U stelde toen dat u een overleg gepland had met uw federale collega, minister van Justitie

Vincent Van Quickenborne, om onder andere deze aangelegenheid te bespreken en een taakverdeling vast te leggen.

Ik stel vast dat er op federaal vlak een en ander beweegt rond dit onderwerp. Daarom had ik graag gepolst naar de evolutie van dat dossier en de aanpak in Vlaanderen rond ecocide.

Wat is het resultaat van uw bespreking met de federale minister van Justitie? Welke afspraken hebt u gemaakt?

Hoe ziet u zelf de bevoegdheidsverdeling tussen Vlaanderen en het federale niveau op het vlak van ecocide? Is er ruimte voor Vlaanderen om op te treden? En zo ja, zult u daartoe het initiatief nemen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Vandenhove, ik hoop dat er iets leerrijks wordt verteld op de Limburgse Klimaattop.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Daar durft u toch niet aan te twijfelen, met uw collega ...

Minister Zuhail Demir: Uiteraard niet, collega Vandenhove, de wijsheid komt uit het oosten.

Tijdens mijn vorige overleg met mijn federale collega Van Quickenborne is dit ter sprake gekomen. Er is afgesproken om het advies van de experts met betrekking tot een eventuele opname van ecocide in het Strafwetboek af te wachten.

Het Vlaamse Gewest is krachtens de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (BWHI) algemeen bevoegd voor het leefmilieu, het waterbeleid en het natuurbehoud. Het federale niveau is wat betreft natuur en milieu enkel bevoegd voor de productnormen, de bescherming tegen ioniserende stralen en radioactief afval, en de uit- en doorvoer van uitheemse planten- en diersoorten. Zo is de bevoegdheidsverdeling, dat is duidelijk.

Als er op internationaal vlak een verdrag wordt afgesloten, zal het Vlaams Parlement daaraan zijn goedkeuring moeten geven. In de Vlaamse regelgeving is milieuschaderegeling vandaag dan ook gewoon al opgenomen.

De regelgeving voorziet twee manieren van bestraffen van milieumisdrijven. Het gaat om de strafrechtelijke handhaving en de bestuurlijke handhaving. Het is de procureur die kan kiezen of een proces-verbaal strafrechtelijk wordt behandeld of dat hij het doorstuurt naar de afdeling Handhaving voor een bestuurlijke beboeting.

Sinds 30 april 2019 is de omzendbrief van kracht waar de Vlaamse prioriteiten rond strafrechtelijke vervolging in zijn opgenomen. Het sanctioneren van milieumisdrijven is daar een van. Daardoor kan ik mij als Vlaams minister van Justitie bij een milieumisdrijf ook beroepen op mijn positief injunctierecht, waarbij ik dus de federale minister kan verzoeken om het parket te vragen een dossier te onderzoeken en/of te vervolgen. Zoals u weet, werd het positief injunctierecht op Vlaams niveau nog nooit gebruikt en op federaal niveau heel uitzonderlijk. Maar u kunt erop aan: als er flagrante schendingen gebeuren die geen strafrechtelijk gevolg zouden krijgen, zal ik niet nalaten het injunctierecht hiervoor te gebruiken.

Ten slotte is er, naast het sanctionerende spoor op Vlaams niveau, ook voorzien in een hersteltraject via bestuurlijke maatregelen, al dan niet gekoppeld aan een dwangsom. Voor alle duidelijkheid: dit instrument is geen sanctie, maar wel gericht op het herstel van het leefmilieu, wat ook van belang is.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Minister, ik dank u voor uw duidelijke antwoord. Ik kan u alleen maar steunen. Indien er zich een dossier voordoet waarbij het mogelijk is om op te treden via het gebruik van dat positief injunctierecht, dan zou ik zeggen: 'Go! Niet twijfelen.'

Ik heb nog één bijkomende vraag, bijna dezelfde als de voorgaande vraag. Uiteraard is dat een zaak van het federale niveau. Maar bij de bespreking van het advies van die experts is er wellicht ook gesproken over een mogelijke timing? Kunt u daar meer over vertellen?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, de veroordeling van Shell weegt symbolisch inderdaad heel zwaar door. Dat een heel grote multinational, die zo rijk en zo machtig is, door vier kleine boeren kan worden veroordeeld, geeft aan dat structurele vervuiling echt wel kan worden aangepakt en dat die kleine boeren ook meer de kans kunnen krijgen om aan gezonde landbouw te doen.

Dat is natuurlijk een symbolische strijd, die voor u misschien wat verder van het bed is. Maar in uw strijd tegen zwerfvuil hebt u wel aangekondigd dat u een kader zult creëren om GAS-boetes op te drijven en dat u met extra ondersteuning zult werken voor camerabewaking. Hoever staat u met die plannen, die een stuk dichter bij de Vlaamse realiteit staan?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Groothedde, u weet dat iedereen zich enorm ergerd aan zwerfvuil. De cijfers van 2019 zijn niet goed. De cijfers van 2020 met inbegrip van corona krijgen we volgend jaar. Ik hou mijn hart daarvoor vast. Op basis van de cijfers van 2019 hebben wij de sector samengeroepen met de vraag wat we daarmee zullen doen. Ik werk nu aan extra maatregelen. Daarbij vind ik handhaving heel belangrijk. Normaal gezien is dat een lokale aangelegenheid en moeten de lokale besturen handhaven maar dat is niet altijd en overal het geval. We bekijken dan ook uitzonderlijk op Vlaams niveau hoe we extra kunnen inzetten op handhaving en of een verhoogde GAS-boete een mogelijkheid is. We hebben dat voorgelegd aan de federale collega, die het plafond moet bepalen maar daar wel voor open staat. Die gesprekken lopen. We leggen nu de laatste hand aan die extra maatregelen om zwerfvuil verder aan te pakken en zullen daar dan mee naar het parlement komen.

Collega Vandenhove, we hebben met de federale collega niet echt een timing afgesproken maar zodra het advies van de experts er is, nemen we opnieuw contact op. We wachten dat advies dus af.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Vreese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de digitalisering van de Vlaamse bestuursrechtscolleges – 1785 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaïke De Vreese (N-VA): Minister, in deze legislatuur loodst u de Vlaamse bestuursrechtscolleges in de 21ste eeuw door in te zetten op de digitalisering van de

procedures en de interne werking. Het doel is om de volledige procesvoering, vanaf indiening van het beroep tot de betekening van een arrest, digitaal te doen. In de toekomst moeten we in Vlaanderen over een innovatief en klantvriendelijk platform beschikken, waardoor de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges digitaal kan verlopen.

De coronacrisis heeft ons geleerd dat we sterk moeten inzetten op digitalisering, niet enkel in uw domein maar ook bij Binnenlands Bestuur, Onderwijs enzovoort.

Er is al gestart met de uitrol van een digitaal loket waardoor onder meer verzoekschriften digitaal ingediend kunnen worden bij de bestuursrechtscolleges. Op de agenda van de ministerraad van vrijdag 5 februari stond de wijziging van het procedurebesluit van de Dienst van de Bestuursrechtscolleges (DBRC) om het uploaden en neerleggen van documenten via een beveiligd digitaal loket van de bestuursrechtscolleges mogelijk te maken. Dit besluit is de eerste stap om de elektronische procesvoering mogelijk te maken.

Ik heb hierover een aantal vragen, minister.

Kunt u meer toelichting geven bij het besluit en de verdere uitrol van het digitaal loket?

Op termijn zou het digitaal loket moeten uitgroeien tot een digitaal, innovatief en klantvriendelijk platform. Welke timing hanteert u voor de uitrol van het platform?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Eindelijk omarmen Vlaamse rechtscolleges de digitalisering. Daardoor kunnen voortaan alle procespartijen, burgers, advocaten, overheden, ondernemers en anderen, via dit loket documenten, verzoekschriften, processtukken, bijlagen enzovoort digitaal bezorgen. Dat hoeft niet meer aangetekend te gebeuren. Dit is heel belangrijk. Het is een kleine stap, maar voor sommigen binnen de juridische wereld is het een grote stap.

De nieuwe digitale werkwijze heeft vele voordelen: het is beveiligd, het is kosteloos in tegenstelling tot aangetekende zendingen, het vermindert de werklast voor procespartijen die niet langer meerdere exemplaren op papier moeten indienen, wat natuurlijk ook goed is voor het milieu.

Het loket gebruikt ook de al beschikbare digitale bouwstenen van de Vlaamse overheid, zoals het toegangsbeheer. Het loket is naadloos geïntegreerd met de reeds lang gedigitaliseerde backoffice van de bestuursrechtscolleges en hun griffie. De cirkel is met andere woorden rond.

Dit besluit is inderdaad de eerste noodzakelijke stap in het kader van een ruimere digitalisering van de procedure bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Het is de bedoeling om deze ontwikkeling zo snel mogelijk volledig af te ronden, met name uiterlijk bij de start van het gerechtelijk werkjaar 2022-2023, namelijk op 1 september 2022.

Het is ook de bedoeling om al eerder onderdelen van het digitale platform op te leveren en ter beschikking te stellen.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): Minister, in het kader van de relance is de verdere digitalisering heel belangrijk. We horen op het terrein van verschillende partners en burgers dat we moeten gaan naar snellere procedures. De digitalisering kan daartoe een bijdrage leveren. Hoe sneller onze overheden werken, hoe sneller bepaalde projecten van start kunnen gaan. Op dat vlak neemt u een zeer belangrijke

stap. Dat kost natuurlijk wat tijd en dat is normaal, maar het is goed dat de eerste stappen gezet zijn en dat we verdergaan naar een digitaal loket. Dat kan ik alleen maar aanmoedigen: het verminderen van de werklast en het inzetten op de snelle procedure, zodat dat een impact heeft op iedereen die met vergunningsprocedures te maken krijgt.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): De digitalisering kan voor de Vlaamse bestuursrechtscolleges een bijdrage leveren om de doorlooptijden in te korten en de procedurekosten te drukken. Deze crisistijden geven de mogelijkheid om de geschillenprocedure veiliger te laten verlopen. De advocatuur is op het federale niveau goed vertrouwd met digitale procesvoering, maar we mogen toch niet vergeten dat dat niet altijd vanzelfsprekend is. We mogen niet uit het oog verliezen dat ook gewone burgers zonder bijstand van een advocaat zich tot onze Vlaamse bestuursrechtscolleges kunnen wenden voor de beslechting van een administratief of wettelijk geschil. Voor deze mensen is een elektronische procesvoering niet altijd vanzelfsprekend. We moeten te allen tijde voorkomen dat een deel van onze Vlaamse mensen door de geplande doorgedreven elektronische procesvoering plots geen volwaardige toegang meer zouden krijgen tot deze rechtscolleges.

Minister, welke garanties en maatregelen voorziet u, rekening houdende met de op stapel staande digitaliseringsplannen, om ervoor te zorgen dat onze Vlaamse bestuursrechtscolleges ook nog steeds toegankelijk zullen blijven voor de gewone burgers die absoluut niet vertrouwd zijn met elektronische procesvoeringstechnieken en zelfs geen volwaardige digitale toegang hebben tot zo'n vorm van procesvoering?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Mevrouw Blancquaert, uiteraard voorzien we voor de burgers die niet goed weten hoe het digitaal allemaal werkt, dat ze nog altijd naar de griffie kunnen gaan om hun stukken af te geven of dat ze hun stukken kunnen opsturen via een aangetekend schrijven. Toegankelijkheid tot het gerecht is essentieel en moet voor iedereen kunnen, ook voor degenen die geen computer hebben.

De voorzitter: Mevrouw De Vreese heeft het woord.

Maaike De Vreese (N-VA): De digitale geletterdheid is inderdaad heel belangrijk. Door de coronacrisis en doordat we allemaal thuiswerken, hebben we daar zelf ook heel veel stappen vooruit in gezet. Ook in ons onderwijs moet het inzetten op digitale geletterdheid worden meegenomen. Voor alle lagen van de bevolking en alle leeftijden heeft deze crisis aangetoond dat dit heel belangrijk is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de implementatie van het decreet Jeugddelinquentie – 1706 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, ik heb een vraag om uitleg over de implementatie van het decreet Jeugddelinquentie dat sinds 1 september 2019 van kracht is en dat in Vlaanderen de klemtoon legt op de verantwoordelijkheid van de

jongeren die een jeugddelict hebben gepleegd en op herstel. Zo krijgt de rechter ruime mogelijkheden om een maatregel of een sanctie op te leggen, maar kan de jongere ook zelf een positief project voorstellen.

Minister, het decreet biedt heel wat nieuwigheden en mogelijkheden, maar vraagt ook een zorgvuldige opvolging van de implementatie. In uw antwoorden op eerdere vragen om uitleg hierover hebt u gesteld dat er een opvolggroep voor de implementatie van dit decreet bestaat. Het is een goede zaak dat het werkveld, de magistratuur, academici, actoren uit de geestelijke gezondheidszorg en dergelijke in die opvolggroep zijn vertegenwoordigd. We zijn immers van mening dat de verhouding tussen de jeugdhulpverlening en het delinquentierecht in het nieuwe decreet belangrijk blijft. We vinden het ook belangrijk dat, naast de algemene opvolging van het decreet, een opvolggroep is opgericht die onmiddellijk aandacht heeft voor de concrete problemen en vragen die zich op het terrein aanbieden. Tijdens de begrotingsbesprekingen in de commissie hebt u gesteld dat de verschillende actoren in het jeugddelinquentierecht het elektronisch toezicht voor jeugddelinquenten eind november 2020 in de werkgroep zouden bespreken.

Wat zijn de belangrijkste problemen of uitdagingen in verband met de concrete toepassing van het jeugddelinquentierecht die in de opvolggroep al aan bod zijn gekomen? Heeft de opvolggroep al een standpunt en een voorstel ontwikkeld in verband met het elektronisch toezicht voor jeugddelinquenten? Wat zijn in dit verband de belangrijkste aandachtspunten van de opvolggroep? Is de opvolggroep gecontacteerd in verband met het lik-op-stukbeleid voor kleinere criminaliteitsvormen en het voornemen de lopende projecten naar jeugddelinquentie uit te breiden?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Voorzitter, de opvolggroep is zeer breed en omvat verschillende stakeholders, gaande van het werkveld tot de jeugdrechters, het openbaar ministerie, de academici en de actoren in de geestelijke gezondheidszorg, de jeugdadvocatuur en het Kinderrechtencommissariaat. De opvolggroep moet de implementatie van het nieuwe decreet systematisch opvolgen. De opvolggroep heeft ook aandacht voor concrete signalen in verband met inhoudelijke evoluties, de monitoring van de instroom in de afhandelingsvormen en de input van ervaringen van de stakeholders en voor de vragen, knelpunten en verbeteracties die zich op het terrein aandienen. De opvolggroep heeft een advies gegeven over de wijzigingsdecreten die het Vlaams Parlement net voor het zomerreces van 2020 heeft goedgekeurd en lag ook mee aan de basis van het project inzake kortverblijf dat ten gevolge van de coronacrisis in de gemeenschapsinstellingen is gestart. De opvolggroep volgt de ontwikkeling en de evolutie van het aantal doorverwijzingen en aandachtspunten op.

De leden van de opvolggroep worden ook actief betrokken bij de deeltrajecten of de projectgroepen in functie van specifieke zaken met betrekking tot de implementatie van het decreet. Het is namelijk van belang de stakeholders te consulteren en hun expertisen in te zetten doorheen de implementatie van het decreet Jeugddelinquentie.

In de opvolggroep is er een kleinere projectgroep met een zestiental leden die de opdracht heeft aanbevelingen te formuleren om de uitvoering van de elektronische monitoring in Vlaanderen voor te bereiden. Een eerste vergadering heeft begin februari 2021 plaatsgevonden. Een volgende bijeenkomst is voor eind februari 2021 gepland. Het is de bedoeling twee- of driewekelijks samen te komen. Wat de aandachtspunten en de thema's betreft, wordt op een aantal vragen gefocust. Waar moeten we met deze doelgroep op letten? Wat zijn de kenmerken waaraan de technologie moet voldoen? Hoe geven we de intensieve begeleiding vorm? Wat zijn de kritische randvoorwaarden, niet enkel technisch, maar ook met betrekking

tot privacy en de General Data Protection Regulation (GDPR)? Er is al veel kennis en expertise met betrekking tot het elektronisch toezicht uitgewisseld. Hierbij is ook naar andere landen gekeken. Om tot een gezamenlijke visie te komen, zal dit alles tijdens de volgende vergaderingen worden uitgewerkt.

De huidige projecten 'M' en 'Samen' in Limburg en in de regio Antwerpen-Mechelen-Turnhout hebben momenteel nog steeds enkel betrekking op meerderjarige ouders.

Deze richten zich wel vaak op jongvolwassenen, maar zitten nog niet in de fase dat ze uitgebreid worden naar jeugddelinquenten. Wanneer dat het geval is, zal ik dat uiteraard met de bevoegde parketten bekijken, aangezien we nu al betrokken zijn bij beide projecten.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, met betrekking tot dat laatste heb ik uit overleg ter zake begrepen dat er decretaal eigenlijk niets in de weg staat van een implementatie ook naar minderjarigen. Ik begrijp dat eerst de opvolging voor wat betreft de meerderjarigen gebeurt, maar dat het zeker ook uw intentie is om dit nadien uit te rollen naar minderjarigen.

Ik dank u voor uw verduidelijkingen. Het is goed dat een brede opvolggroep de implementatie van het jeugddelinquentierecht opvolgt, want het is een hele omslagbeweging. Het is dan ook van belang om vanuit verschillende invalshoeken gewezen te worden op mogelijke knelpunten, ervaringen en verbeteracties. Er zijn er inderdaad zelfs al decretaal genomen, zoals u daarnet zei.

Ik heb eerder al schriftelijke vragen gesteld over de elektronische monitoring. Het is natuurlijk nodig dat er een combinatie gebeurt van een elektronische monitoring en een intensieve begeleiding. We zijn niets met een elektronische monitoring alleen. Er zijn natuurlijk ook heel nieuwe systemen die ingang vinden. Het is goed dat u omzichtig omgaat met de implementatie en dat eerst goed alle voor- en nadelen van de verschillende mogelijkheden worden afgewogen om zo te komen tot een zo goed mogelijk resultaat, want dat is toch de bedoeling. Het is niet de bedoeling om gewoon een doorslag te maken van wat er voor volwassenen gebeurt, zelfs integendeel. We moeten ook zien dat de beoogde doelstelling, namelijk het effect bij de minderjarigen zelf, gehaald wordt.

U hebt recent op een vraag van mij geantwoord dat de uitwerking van het voortraject ongeveer twee jaar in beslag zou nemen. U zegt dat er een groep twee- tot driewekelijks samenkomt omtrent dit thema. Blijft die timing dan aangehouden? Dat zou betekenen dat er wordt gemikt op medio 2022.

De voorzitter: Mevrouw Blancquaert heeft het woord.

Adeline Blancquaert (Vlaams Belang): Minister, ik had hierover ook al een schriftelijke vraag ingediend en onze fractie heeft al meermaals over het verloop van de implementatie van het jeugddelinquentierecht vragen gesteld. Zeker wat betreft de elektronische monitoring van minderjarigen zijn we uitermate benieuwd hoe die modaliteit specifiek ingevuld zal worden. Weet u al welke rol het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht (VCET) in de uitvoering hiervan zal spelen?

In het gecoördineerde antwoord op mijn schriftelijke vraag nummer 254 werd aangegeven dat het onderzoek, de monitoring en de evaluatie van het decreet Jeugddelinquentie meer vertraging heeft opgelopen en pas in maart af zal zijn. Minister, uiteraard begrijp ik dat de coronacrisis bepaalde zaken heeft vertraagd, maar we hopen toch dat deze achterstand zo snel mogelijk zal worden weggewerkt. Kunt u

toelichten op welke aspecten van de implementatie van het nieuwe jeugddelinquentierecht de coronacrisis nog impact heeft gehad?

De voorzitter: Mevrouw Groothedde heeft het woord.

Celia Groothedde (Groen): Minister, vanuit het middenveld wordt regelmatig de zorg geuit dat het positief project, dat toch wel een prominent onderdeel is van het nieuwe jeugddelinquentierecht, onregelmatig wordt opgevolgd en vaak niet genoeg plaats krijgt. Zal in de opvolggroep het positief project en de manier waarop het wel of niet wordt geïmplementeerd, worden besproken? Zal deze opvolggroep ook de goedgekeurde noodmaatregelen, waartegen behoorlijk wat protest kwam, inzake COVID-19 bespreken? In welke timing voorziet u daarvoor?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik wil nog even ingaan op de elektronische monitoring voor minderjarigen. Er is een heel grote discussie aan voorafgegaan in de vorige legislatuur. Ik ben blij dat het nu in het regeerakkoord staat. Het kan ervoor zorgen dat jongeren niet hoeven te worden opgesloten in een gemeenschapsinstelling, maar dat ze thuis kunnen blijven en dat hun kan worden aangeleerd een bepaald schema te volgen en structuur in hun leven te brengen.

Minister, deze uitgangspunten geef ik u graag nog mee. Ik ben blij dat er nu wordt aan voortgewerkt, want het is echt wel een opportuniteit voor bepaalde jongeren om ervoor te zorgen dat we hen in de maatschappij houden en dat we hun tegelijk structuur bijbrengen, en ook een vorm van sanctie opleggen. Natuurlijk kan dat niet zonder begeleiding, en dat is ook zo voorzien in het decreet Jeugddelinquentierecht. Het kan alleen maar worden opgelegd in welomlijnde gevallen die bepaald zijn in dat decreet.

Minister, ik steun u om daar binnen afzienbare tijd werk van te maken. Collega Schryvers, het is goed dat u gevraagd hebt naar de timing daarvan.

Ik ben benieuwd wat we al hebben geleerd uit de opvolggroep kortverblijf in gemeenschapsinstellingen. Minister, kunt u nader toelichten? Komt er een rapport of een formele evaluatie die u op termijn met het parlement kunt delen?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Collega Parys, in verband met het project kortverblijf verwachten we tegen april een evaluatie. Dan moeten we dat project van dichtbij bekijken.

Wat de elektronische monitoring voor jeugddelinquenten betreft, dat zit in die werkgroep van een dertiental mensen. Het Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht zit daar ook in en is dus sowieso betrokken. Voor bepaalde jongeren kan dat een oplossing bieden, maar dat zal niet voor iedereen zo zijn. Dat zal de nodige begeleiding vergen. We moeten dan ook heel fel inzetten op opleiding, wat later zal resulteren in werk. We kunnen zulke jongeren onder elektronisch toezicht zetten, uiteraard met professionele begeleiding, maar het ouderlijk gezag is hierbij ook cruciaal. Waar dat kan, zullen we dat maximaal ruimte geven.

Wat de timing betreft, mikken we op midden 2022. Dat is dus voor halfweg volgend jaar. Dan hoop ik dat we dat kunnen afronden.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, dank u voor de bevestiging van de timing. Collega Parys heeft gelijk, we hebben in de vorige legislatuur discussies gevoerd

in het parlement over de invoering van de elektronische monitoring voor minderjarigen. Dat kan een bijkomende mogelijkheid zijn voor een aantal situaties en voor een aantal jongeren. Het is wel essentieel dat dat op een geëigende manier gebeurt en met de nodige begeleiding. Het mag niet gewoon een omslag zijn van de manier waarop het gebeurt bij meerderjarigen. Ik kijk dan ook uit naar het verdere traject dat hier wordt gevolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sarah Smeyers aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de eventuele verlenging van de termijn van domiciliëring voor de meeneembaarheid van de registratierechten – 1771 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Steven Vandeput

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Voorzitter, u hebt de inhoud van mijn vraag al aangekondigd. Wie een huis of een appartement koopt, moet boven op de aankoop som nog een registratiebelasting betalen. Sinds de zomer van 2018 gold een tarief van 7 procent indien het om de enige woning ging en indien de koper er binnen een termijn van twee jaar zijn domicilie vestigde. Sinds 1 januari 2020 is dat tarief tot 6 procent verlaagd. Die verlaging wordt beschouwd als een compensatie voor de afschaffing van de woonbonus.

Minister, een van de voorwaarden om van dit verlaagd tarief te genieten, is dat de koper binnen de termijn van twee jaar, te rekenen vanaf de datum van de authentieke notariële akte, zijn domicilie in de woning vestigt. Indien de koper nog renovatiewerken wil uitvoeren en bovendien een omgevingsvergunning moet aanvragen, botst hij, zeker in coronatijden, op het feit dat een termijn van twee jaar veel te kort is. U hebt die termijn recent tot drie jaar verlengd, wat een heel goede beslissing is.

Mijn vraag om uitleg gaat over mensen die niet hoeven te verbouwen, maar er niet in slagen hun domicilie binnen een termijn van twee jaar in de nieuwe woning te vestigen. In dit geval moeten zij aanvullende registratierechten betalen tot het maximumtarief van 10 procent. Bovendien wordt boven op die aanvullende rechten nog een boete gegeven.

Specifiek gaat mijn vraag om uitleg over de meeneembaarheid van de registratierechten door verrekening. Iemand die een eerste woning heeft gekocht, die woning verkoopt en een tweede woning koopt, kan door de zogenaamde meeneembaarheid een gedeelte van de registratierechten op de aankoop van de eerste woning door verrekening aftrekken van de registratierechten die hij voor de aankoop van de tweede woning moet betalen. Soms gaat het ook om een aankoop, een aankoop en dan een verkoop. U kent de situatie. Ook in dit geval is de voorwaarde dat de koper binnen een termijn van twee jaar na de verkoop van de eerste woning zijn hoofdverblijfplaats in de nieuwe woning vestigt.

Minister, vorige week heeft de heer D'haeseleer een soortgelijke vraag om uitleg gesteld. Ik ben dan ook zeer dankbaar dat mijn vraag om uitleg alsnog is toegelaten. Kunt u overwegen die periode van twee jaar ook in dit geval tot drie jaar op te trekken? Zo ja, waarom wel? Zo neen, waarom niet? Hierdoor zou iemand voor de meeneembaarheid van de registratierechten binnen een termijn van drie jaar in plaats van twee jaar na de nieuwe aankoop zijn domicilie in de nieuwe woning moeten vestigen.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Voorzitter, ik wil ter informatie even meegeven dat de vraag om uitleg van de heer D'haeseleer natuurlijk een heel andere invalshoek had. Het ging toen om een verlenging ten gevolge van de coronacrisis en dat staat hier los van. We hebben die termijnen verlengd, maar dat is hier niet het geval.

Mevrouw Smeyers, u hebt in uw vraag om uitleg twee zaken aangehaald, namelijk het verlaagd tarief voor de enige eigen woning en de meeneembaarheid, waardoor het verkooprecht dat op de eerste woning is betaald, kan worden afgetrokken van het verkooprecht dat op de tweede woning moet worden betaald. Aangezien een combinatie van beide mogelijk is, zal ik kort op beide gunstregimes ingaan.

Het verlaagd tarief voor de aankoop van de enige eigen woning werd ingevoerd door het decreet van 18 mei 2018, en dat is op 1 juni 2018 in werking getreden. Aanvankelijk bedroeg het tarief 7 procent, ondertussen is dat al verlaagd tot 6 procent, en moest de koper zijn inschrijving nemen op het adres van het aangekochte goed binnen een termijn van twee jaar vanaf de datum van de authentieke aankoopakte.

De Vlaamse Ombudsdienst heeft in zijn jaarverslag van 2018 de aanbeveling gemaakt om meer fiscale empathie te tonen bij een aanslepende renovatie, en uit reacties op het terrein bleek dat er een belangrijke bezorgdheid was bij de burgers omtrent de haalbaarheid van die tweejarige termijn. Ik heb daar zelf ook heel wat mails over gekregen, en het is dan dat we eens gekeken hebben of we daar iets aan konden doen. Aan deze bezorgdheid zijn we nog voor het verstrijken van de eerste tweejarige termijnen tegemoetgekomen door in het decreet van 26 juni 2020 de inschrijvingstermijn te verlengen tot drie jaar.

Meeneembaarheid houdt in dat het verkooprecht geheven bij de aankoop van een eerdere woning-hoofdverblijfplaats, in aanmerking wordt genomen als 'wijze van betaling' van het verkooprecht dat geheven wordt bij de aankoop van een nieuwe woning als hoofdverblijfplaats. De Vlaamse Codex Fiscaliteit voorziet in twee mechanismes van meeneembaarheid, waarbij de volgorde van de verrichtingen bepalend is: je hebt de 'meeneembaarheid door verrekening' en de 'meeneembaarheid door teruggave'. Er is bij de twee vormen een verschil in de na te leven voorwaarden en de wijze van toekenning.

Het gunstregime van de meeneembaarheid voorziet in een termijn waarbinnen de koper zijn hoofdverblijfplaats in de nieuwe woning moet vestigen. Die termijn is bepaald op twee jaar vanaf de datum van de registratie van de tweede aankoop. Die termijn van twee jaar kan in tegenstelling tot de termijn die geldt bij het verlaagd tarief, niet zomaar verlengd worden zonder dat dit ook heel wat andere neveneffecten zou hebben. De termijn van twee jaar bij de meeneembaarheid is met andere woorden veel complexer dan de termijn voor het verlaagd tarief die wel met een vrij eenvoudige ingreep kon worden verlengd van twee naar drie jaar.

Zo wordt er voor het verlaagd tarief gekeken naar de datum van inschrijving in het bevolkings- of vreemdelingenregister terwijl voor meeneembaarheid de datum van het vestigen van de hoofdverblijfplaats van belang is. En dat zijn in feite al twee verschillende begrippen. Daarnaast is de termijn bij meeneembaarheid door teruggave ook afgestemd op de termijn om de nieuwe woning aan te kopen en de oude te verkopen. In beide gevallen bedraagt die termijn namelijk twee jaar, en slechts een van deze termijnen verlengen naar drie jaar zou de zaken er dus alleen maar complexer op maken. Dat willen we absoluut niet.

Merk trouwens op dat men bij de meeneembaarheid twee jaar de tijd heeft om de oude woning te verkopen terwijl men bij het verlaagd tarief slechts één jaar de tijd

heeft om het zogenaamde verhinderend onroerend goed te verkopen. Daar ging het trouwens ook over in de vraag van collega D'haeseleer, maar dan specifiek in het kader van corona. Dat is ook een belangrijk verschil, en dat maakt dat je de termijn van twee jaar niet zomaar kunt verlengen naar drie jaar. Meeneembaarheid kan bovendien niet alleen toegepast worden bij het verlaagd tarief van 6 procent, maar ook bij andere verlaagde tarieven met elk hun eigen specifieke toepassingsvoorwaarden. De voorwaarden voor de verlaagde tarieven en gunstregimes vormen dus een onlosmakelijk geheel, waarbij een wijziging van een element ook gevolgen kan hebben voor de toepasbaarheid van de andere regelingen.

Het is dus duidelijk dat het hier niet zomaar gaat om een puur cijfermatige aanpassing zoals bij het verlaagd tarief, en dat bij het aanpassen van de termijn die van toepassing is bij de meeneembaarheid met verschillende factoren rekening moet worden gehouden. Wat we willen vermijden is dat we zonder grondige reden de complexiteit van onze fiscale regelgeving nog zouden verzwaren.

De voorzitter: Mevrouw Smeyers heeft het woord.

Sarah Smeyers (N-VA): Bedankt voor uw duidelijke uitleg. Mijn vraag ging eigenlijk alleen over de meeneembaarheid door verrekening, maar bij meeneembaarheid door teruggave speelt hetzelfde principe. Alleen is de volgorde daar omgedraaid, en heb je bij de teruggave eerst nog twee woningen in pand nadat je de eerste verkoopt. Maar dat hebt u goed uitgelegd.

U zegt dat, als u ingaat op de vraag om het ene te verlengen van 2 naar 3, we met een verschil zitten. Ik zou u kunnen ambeteren – maar ik ga dat niet doen – door dan te vragen of we niet alles kunnen verlengen naar drie jaar. Maar u hebt eigenlijk voldoende argumenten aangehaald om mijn voorstel niet door te drukken. Uw antwoord heeft het voordeel van de duidelijkheid. Het klopt dat je het zeker niet tijdelijk moet verlengen, want dan is de duidelijkheid helemaal zoek en de rechtszekerheid nog meer. Dat is ook niet de bedoeling van mijn vraag.

Notarissen moeten dan kunnen onthouden of beginnen uit te rekenen wie op welk moment van welke termijn kan genieten. Dat zou de transparantie, de duidelijkheid en de rechtszekerheid niet ten goede komen. Dit is in tegenstelling tot de argumenten die we hebben aangehaald in het kader van een renovatie bij aankoop van een woning. We hebben toen gevraagd om de termijn van de verlaagde registratierechten van twee naar drie jaar te verlengen. Daar heb ik toen vragen over gesteld en u bent daar toen op ingegaan. U hebt dat onderzocht en u hebt die termijn veranderd. In dit geval is het echter duidelijk dat u bij de meeneembaarheid van de registratierechten de termijn op twee jaar wilt houden. I rest my case, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.